

Obvodný úrad miestnych národných výborov v Prievidzi 1945 – 1950

Opis na úrovni archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1571_10263	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Obvodný úrad miestnych národných výborov v Prievidzi	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1945 – 1950	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit of description (quantity, bulk, or size)	0,65 bm (31 kusov úradných kníh, 1 registratúrna pomôcka, 4 archívne škatule spisov)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Obvodný úrad miestnych národných výborov v Prievidzi	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Výzvu na zakladanie národných výborov ako orgánov ľudovej moci pri organizovaní protifašistického boja obsahoval Ohlas Ústredného národno-revolučného výboru z marca 1942. Podľa inštrukcií ilegálnej Slovenskej národnej rady vydaných koncom roka 1943 sa sieť okresných a miestnych revolučných národných výborov rozrástla najmä v prvom polroku 1944. Rozhodujúcou etapou bolo ich prevzatie štátnej moci v obciach a okresoch na Slovensku v období SNP. Vo svojej pôsobnosti sa opierali o smernice Povereníctva SNR pre veci vnútorné č. 339/1944/I z 27. septembra 1944 o organizácii a kompetencii revolučných národných	Dejiny správy pôvodcu

		<p>výborov. Oslobodenie Československa Sovietskou armádou znamenal začiatok nového obdobia vo vývoji národných výborov. Podľa nariadenia Predsedníctva SNR č. 26/1945 Zb. zo 7. apríla 1945 boli zriadené miestne národné výbory, na ktoré prešla právomoc, ktorú predtým vykonávali obecné zastupiteľstvá, obecná rada, starosta obce a obecný alebo obvodný notár. Po zrušení obvodných notárskych úradov vznikli obvodné úrady miestnych národných výborov a namiesto obecných notárskych úradov vznikli úrady miestnych národných výborov, ktoré boli ustanovené ako orgány verejnej správy. Na základe dočasného organizačného poriadku vydaného Poverenictvom pre veci vnútorné č. 6633/2-II/1-1945 vykonávali miestne národné výbory svoju pôsobnosť prostredníctvom pléna, rady, predsedu, miestnych komisií a úradu MNV alebo obvodného úradu MNV.</p> <p>Obvodný úrad MNV v Prievidzi prevzal agendu zrušeného Obvodného notárskeho úradu v Prievidzi. Do jeho územného obvodu patrili tieto obce: Cigel', Hradec (dnes Prievidza), Koš, Malá Lehôtka (dnes Prievidza), Sebedražie a Veľká Lehôtka (dnes Prievidza). Obvodný úrad MNV v Prievidzi bol orgánom pomocným a výkonným, podliehal okresnému národnému výboru a poverenictvu vnútra. Vybavoval všetky písomné podania miestnych národných výborov spadajúcich do jeho pôsobnosti ako ich výkonný orgán. Podával posudky a návrhy v odborných záležitostiach, plnil uznesenia a opatrenia orgánov MNV, príkazy, nariadenia, dožiadania dozorných orgánov a vyšších úradov. Vedúci neskôr prednosta úradu bol odborným poradcom MNV a dozeral na prácu zamestnancov. Ako štátnemu úradníkovi mu prináležalo rozhodovacie právo v matričných záležitostiach, do ktorých MNV nemal právo zasahovať.</p> <p>Sídlom obvodného úradu MNV bola Prievidza a v roku 1945 bol počet obyvateľov jeho územného obvodu 4842. Úrad zamestnával jednu kancelársku pomocnú silu Antóniu Gombárovú a jednu praktikantku, ktorou bola Božena Svítková. Prideleným notárom úradu v rokoch 1945 – 1948 bol František Baniar, ktorý v rokoch 1949 – 1950 pôsobil vo funkcii tajomníka MNV a jeho povinnosťou bolo zúčastňovať sa zasadnutí pléna a rady ako zapisovateľ, avšak hlasovacie právo nemal. V roku 1949 pracovali na Obvodnom úrade MNV v Prievidzi tri kancelárske pomocné sily: Anastázia Lалуhoová, Františka Drozdová a Štefan Hraňo. Zásobovacím referentom úradu v tomto období bola Antónia Lenhartová. Funkciu prednostu Obvodného úradu MNV v Prievidzi až do jeho zániku v roku 1950 vykonával Ján Bendík, ktorý bol v rokoch 1940 – 1945 aj vedúcim notárom Obvodného notárskeho úradu v Prievidzi. Počas druhej svetovej vojny v rokoch 1944 – 1945 Ján Bendík pomáhal partizánom a zúčastnil sa národnooslobodzovacích bojov. Po oslobodení bol prevzatý Okresným národným výborom v Prievidzi a dosadený do funkcie vedúceho novozriadeného OÚ MNV v Prievidzi.</p> <p>Vyvrhnutím reorganizácie verejnej správy v obciach na Slovensku bolo vládne nariadenie č. 14/1950 Zb. o organizácii miestnych národných výborov. Vládne nariadenie vyriešilo otázku</p>	
--	--	---	--

		vybavovania administratívy priamo v každej obci samotným miestnym národným výborom tým, že právomoc úradov MNV a obvodných úradov MNV presunulo na jednotlivé miestne národné výbory. V rámci bývalého Nitrianskeho kraja sa tak stalo výmerom KNV v Nitre č. 563/1950 sekr. zo 7. júna 1950, pričom proces likvidácie úradov MNV, obvodných úradov MNV a presun pôsobnosti na jednotlivé MNV sa ukončil v septembri 1950. Obvodný úrad MNV v Prievidzi bol zrušený 10. júla 1950. Jednotlivé miestne národné výbory obvodu sa tak stali na území obce nositeľmi a vykonávateľmi štátnej moci.	
3.2.3.	Archival history	<p>Podľa výnosu Povereníctva vnútra č. 7498/1-II/1-1945 z 12. decembra uverejneného v Úradnom vestníku pod číslom 370/1945 platil od 1. januára 1946 pre spisovú službu Obvodného úradu MNV v Prievidzi pôvodný kancelársky poriadok pre bývalé župy a okresné úrady. Prednosta obvodného úradu MNV viedol registratúrny denník, nazývaný ako podací protokol, do ktorého zapisoval všetky podania adresované miestnemu národnému výboru alebo priamo obvodnému úradu MNV. Používali sa dva druhy podacích protokolov a agenda úradov MNV sa členila na dve oddelenia: dôverných (prezidiálnych) spisov a administratívnych spisov.</p> <p>Osobitným oddelením bola účtovná agenda, ktorú tvoril v rámci roka súbor písomností (rozpočet, záverečný účet, majetkový inventár a celý rad ďalších pokladničných denníkov) viažucich sa k hlavnej knihe obecného hospodárenia. Samostatným oddelením agendy OÚ MNV bola matričná agenda, ktorá však nie je súčasťou fondu.</p> <p>Počas celého obdobia existencie úradu sa spisy neoznačovali registratúrnymi značkami, ale ukladali sa chronologicko numericky, pričom spisy, týkajúce sa jednej veci sa pripájali k prvému číslu podania. Po vybavení sa spisy ukladali do spisových obalov, na ktorých bolo poznačené o aký typ spisov ide a číslo spisu lomené rokom vzniku. Vybavené spisy sa na konci roka sústreďovali do spisovne úradu (dnes registratúrne stredisko). Neprotokolovali sa tie záležitosti, pre ktoré sa museli viesť evidencie, zápisnice obecných orgánov, komisií, doručenky, zbierky zákonov a nariadení, úradné vestníky, oznamy.</p> <p>Počas likvidácie jednotlivých úradov MNV a obvodných úradov MNV väčšina odstupujúcich vedúcich úradov roztriedila písomnú produkciu podľa pertinencie k jednotlivým obciam a odovzdala ustanoveným miestnym národným výborom. Mnohé písomnosti boli uložené v nevyhovujúcich priestoroch, v pivniciach alebo na povalách, čo bolo často príčinou znehodnotenia, torzovitosti alebo straty dokumentov. Vykonaním previerok zamestnancami archívu sa v súvislosti s kompletizovaním fondov notárskych úradov a úradov MNV dostala do archívu väčšina fondov Ú MNV a OÚ MNV.</p> <p>Registratúru Obvodného úradu miestnych národných výborov v Prievidzi prevzal Okresný archív v Prievidzi do úschovy v roku 1955 a v roku 1965.</p>	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of	Prvé písomnosti archívneho fondu boli prevzaté bez preberacieho protokolu dňa 15. februára	Spôsoby získavania

	acquisition or transfer	1955 a zaevidované pod prírastkovým číslom 17. Išlo o administratívnu a účtovnú agendu z rokov 1945 – 1950 v množstve osem kníh, 18 balíkov a 20 fasciklov. Prírastok bol uložený v budove archívu na ulici 29. augusta (dnes ulica M. Mišíka). Dňa 3. júna 1965 pod prírastkovým číslom 181 odovzdal Mestský národný výbor v Prievidzi písomnosti Obvodného úradu MNV Prievidza – okolie a to dva fascikle spisov z rokov 1945 – 1946 a jeden fascikel účtovných kníh 1947 – 1949, ktoré boli uložené v priestoroch archívu na Bojnickom zámku. Posledný prírastok číslo 188 z 18. júna 1965 obohatil fond o prezidiálne protokoly s indexmi z rokov 1949 – 1951, administratívne protokoly s indexmi 1945 – 1950, administratívne a prezidiálne spisy z rokov 1949 – 1951, 1950 – 1959, zápisnice pléna a rady MNV z rokov 1953 – 1958, prezidiálne a administratívne protokoly 1955 – 1960 a indexy z obdobia rokov 1950 – 1959. Z prevzatého materiálu boli archívarmi vyčleňované písomnosti chronologicky spadajúce do obdobia rokov 1945 – 1950. Dokumenty po roku 1950 boli zaradené do fondu Mestský národný výbor v Prievidzi.	archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and content	Archívny fond sa zachoval neúplný a bol čiastočne poškodený neodborným zaobchádzaním. Na začiatku fondu sa nachádzajú evidenčné knihy v počte päť kusov: Evidencia zbrojných pasov, Evidencia požiarnych poisťiek obecných nemovitostí, dve Evidencie domovských listov a Evidencia vydaných občianskych legitimácií obce Malá Lehôtka. Ani jedna evidencia nepresahuje časovú pôsobnosť fondu. Oddelenie registratúrnych pomôcok je zastúpené len jedným dôverným protokolom 1945 – 1949. Prezidiálne spisy sú zachované z rokov 1945, 1947 – 1949 a administratívne spisy z rokov 1945 – 1950. Každý spis je uložený v spisovom obale, na ktorom je vyznačené základné číslo, počet listov a krátky obsah dokumentu. Spisový materiál je uložený v štyroch škatuliach a využije ho každý bádateľ, ktorý študuje históriu obcí patriacich do pôsobnosti obvodu. Konkrétne odbojová činnosť ľudí a ich zoznamy vypracované na základe požiadaviek nadriadených orgánov, udeľovanie podpôr pozostalým po príslušníkoch národného odboja sú zvlášť vyhľadávané v súvislosti s činnosťou partizánskej skupiny Major v Cigli. Rovnako spisy obsahujúce informácie o priebehu vojnových udalostí, o zásobovaní obyvateľstva, o exhumácií príslušníkov sovietskej armády, o účasti občanov a obcí v Slovenskom národnom povstaní, zoznamy padlých a ranených účastníkov SNP, zoznamy občanov popravených za tzv. Slovenského štátu alebo rekonštrukčné povojnové práce zaujmú mnohých historikov. Dokumenty o elektrifikácií obcí, súpisy poľnohospodárskych strojov, štatistiky poľnohospodárov alebo podpory roľníkom môžu byť bohatým zdrojom poznatkov o hospodárskej situácii obcí obvodu. Archívny fond obsahuje aj značné množstvo účtovného materiálu z rokov 1945 – 1948.	Obsah a rozsah archívneho fondu
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling	Vnútorne vyradovanie bolo uskutočnené v roku 1963. V spise o fonde nie sú informácie, aké dokumenty boli z fondu vyradené.	Vyradovanie

	information		a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Očakáva sa prevzatie matričnej agendy po uplynutí lehoty uloženia.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	<p>Archívny fond je usporiadaný diplomaticko – chronologicky na tri skupiny: knihy, spisový materiál a účtovný materiál. Inventárnou jednotkou pri knihách je jedna kniha, pri prezidiálnych a administratívnych spisoch je ňou celý ročník. Pri účtovnom materiáli, súbor písomností účtovnej povahy viažucich sa k hlavnej knihe za jedno hospodárske obdobie – jeden rok je samostatnou inventárnou jednotkou, takisto ako ostatné účtovné knihy jedného kalendárneho roka.</p> <p>Sprístupnený je združeným inventárom v štruktúre:</p> <p>Obvodný úrad miestnych národných výborov v Prievdzi:</p> <p>I. Knihy A. Evidenčné</p> <p>II. Spisový materiál 1.Registratúrne pomôcky a) dôverné</p> <p>2.Spisy a) dôverné (prezidiálne) b) administratívne</p> <p>III. Účtovný materiál Účtovné knihy 1. Cígeľ 2. Hradec 3. Koš 4. Malá Lehôtka 5. Sebedražie 6.Veľká Lehôtka</p>	Spôsob usporiadania

3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language/scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	dobrý	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Okresný archív Prievidza v Bojniciach. Oľga Bražinová, Jozef Bilčík: Obvodné úrady miestnych národných výborov 1945 – 1950, skupinový inventár, Bojnice, 1963, evid. č. 536. Štátny okresný archív Prievidza v Bojniciach. Oľga Bražinová, Jozef Bilčík, Marta Gašparovičová: Úrady a obvodné úrady miestnych národných výborov III. (1940) 1945 – 1950 (1953), združený inventár, Bojnice 1994, evid. č. 4128.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, pracovisko Archív Bojnice, Tehelná 18, 972 01 Bojnice	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Kópie neboli vyhotovené.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Obvodný notársky úrad v Prievidzi 1895 – 1945 (1950) Okresný úrad v Prievidzi 1923 - 1945 Okresný národný výbor v Prievidzi (1918) 1945 – 1990 (1991) Miestny národný výbor v Cigli 1951 – 1990 Miestny národný výbor v Hradci 1945 – 1964 Miestny národný výbor v Koši 1946 – 1990 Miestny národný výbor v Malej Lehôtke 1946 – 1964	Súvisiace jednotky opisu

		Miestny národný výbor v Sebedraží 1952 – 1990 Miestny národný výbor vo Veľkej Lehôtke 1954 – 1970	
3.5.4.	Publication note	Bilčík, Jozef – Obert, Štefan – Vitek Ernest. <i>Spríevodca po okresných archívoch v Nitre, Prievidzi a Topolčanoch</i> . Bratislava: Slovenská archívna správa, 1975, 542 s. <i>Informatívny sprievodca štátnych archívov Slovenskej republiky II/2</i> . Bratislava: Ministerstvo vnútra SR, odbor archívnictva a spisovej služby, 2001, 346 s.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Fond spracovala v roku 1963 Oľga Bražinová spolu s Jozefom Bilčíkom a v roku 1989 ho reinventarizovala Marta Gašparovičová, ktorá pristúpila k zmenám v uložení na základe metodického pokynu AS MV SSR z 9. februára 1982. Zápisnice pléna Miestneho národného výboru v Hradci 1945, 1946 – 1948 a zápisnice rady 1947 – 1948 vyčlenila z fondu OÚ MNV a začlenila do fondu Miestny národný výbor v Hradci. Správne knihy zápisnice pléna Miestneho národného výboru v Koši 1946 – 1950 a zápisnice rady 1946 – 1948, 1950 zaradila do fondu Miestny národný výbor v Koši. Rovnako zápisnice pléna Miestneho národného výboru v Malej Lehôtke z rokov 1946 – 1948 a zápisnice rady 1946 – 1948 začlenila do fondu Miestny národný výbor v Malej Lehôtke. Opis fondu vyhotovila Eliška Kolečanská v apríli 2021	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	16. 04. 2020	Dátum vyhotovenia opisu